

R M K I.

1689

ZMK I.

1689. / 1. peld.

(Debreceen)

Felgy.

A' MELTOSAGOS FEJEDELEM
FELSŐ-VADASZI

RAKOCZI FERENCZ,

Kegyelmes Urunk által:

Nemzetünknek s' édes Hazánknek a'
Német Nemzet kegyetlen Uralkodása
alatt lett, hallatlan meg-nyomorittatá-
sárúl, maga Méltóságos Személyé-
nek nagy méltatlan fzen-
vedésérül,

Es

Az *Austriai* Ház erőszakoskodása alól
való fel-fzabadulásért fogott Magyar
fegyvernek ártatlanságárúl, az e-
gész Keresztyén Világnak
eleibe adatott

MANIFESTUM.
KÖZ TUDOMANY TETEL.

*Melly elsőben Deák, mostan pedig Ma-
gyar Nyelven, újonnan közönségessé
tétetett.*

Nyomt. 1704. Esztend.

Meg-újúlunk a' ditsőségre
MAGYAR NEMZETNE,
régí sebei, és Hazánk meg-
sebesült szabadságának mo-
stoha Kézzelel ennyiszor enyhítettett seb-
helye, minekutánna alattomban el-bád-
gyadott tagai, az Auszriai Háznak Isten
ítiletibül való birodalma alatt, feltvén
hogy ep Részére-is reá hat a' végső ve-
szedelem, Fegyverrel kíván el-vága-
tatni. El ámulnak sokaknak elméjek, a'
meg-háborodott országnak viszontag-
ságos újságátúl meg-rettenvén, és hogy
ez a' meg-nem rontatott, ditsóséggel s
szép kies tsendességgel ennyi fok száz
Eszteendőktől fogván virágzó és fenn
álló Nemzet, már idő folyásával gyá-
szos változásban öltözik, midőn a' Vi-
lág tsudállja, fokban a' Király ellen
való hitetlenséggel, és támadást indító
véle született kívánsággal vádollyák,
vétkes vélekedéssel, nem tudván a' dol-
gokat. Adjátok engedelmet igaz fájdal-
munknak és panaszunknak, és egy ke-
vessé fellyebb emelvén elmélkedéste-
ket,

ket, kikkel vagy a' nem jól el-hitt el-
nebeli eleve bé-vett vélekedés, vagy
zabolátlan magános tettetésnek hév-
sége nem igazán értetett, midőn okát
igaz Táborozásunknak nyilván valóvá
teszszük, legyetek igaz itilő Birák.

Egynéhány száz esztendeje múlt-el,
olvassuk, mióta az Uralkodásnak ne-
gédés kívánásával, és az Országnak
nagy Rendei sík jó-akarattyoknak bé-
hálózásával, magoknak vették az Au-
szriaiak a' Királyi Felségnek jussát, mind-
azonáltal meg-forgatván fellyebb az
időknek minden folyását, hogy min-
denkor az Ország ősi szabadságának
tsalárd mesterségeket készitettének ve-
szedelmesül, azt mind a' Historiák iga-
zán írják, mind ez utolsó idő most-
is beszéli Nemzetünk maradékinak.
Mi kényszerítette régen a' ditsóséges *Bá-
thori Familiát* ez ellen a' Ház ellen fegy-
ver fogásra? Mi okot vett-fel *Bethlen*
Hazánk óltalmára? Mi indította *Bots-
kait* a' fel-kelesre? Mitsoda a' mi Elein-
ket *Rákocziakat*, és *Tökölit*? Nyilván
van a' világ előtt! Nem-is lehet sem-

mi álnoksággal el-felejtetni Országunknak igaz nehézségeit. Leg-főbb oka, most-is, mindenkor másfzor-is volt, az illy nagy és fok indulásokban, Hazánk Törvényeinek meg-mondhatatlan rontolása, szaggatása; mert mihelyt észre vették az Ausztriaiak, hogy először hozzájuk édesgettetett, tsalárdságokkal nékiek alájuk vettetett Nemzetünk, alattomban és naponként csúszván, mászván szabadsága Uralkodásoknak, lassan-lassan olly szemtelenségre mentenek, hogy már ki-rontván a' Királyok hitleveleinek rostélyait, valami tetczett, azt szabadságosnak itilvén, s' mezőt vévén Hazánk szabadságának el-rablására, alattomban való veszedelmes tanátskozáfoknak nyilván való jeleit mutatnák. Innen (ô fájdalom!) fok Magyar vérből álló ditsősféges Nemzeteknek elöltattatások, fok jószágoknak erőszakos elfoglaltatások, a' Haza fiaitúl a' Méltóságoknak el-vétettetések, az idegen törvényeknek szokatlan bé-hozattatások, és az-el-vifelhetetlen adózásoknak terheinek fel-vettetések után:

1. Országunknak arany szabadságát, melly

melly ennyi száz Esztendőktől fogva ' Királyok szabad választásában maga rejét meg-rontatlan szokással megtartotta, örökös Uralkodásnak ábrázattára, az ebben való meg-edgyezésre retentéssel élvén, szolgálai változással el-változtatták, és hogy abból felettebb való szabad uralkodásoknak nagyobb eredetit vehessék;

2. Amaz nagy Királynak *Jerusalemi Andrásnak* nagy Törvényét, melly minden Rendeinek leg-főbb szabadságait ez alább való időki Nemzetünknek marandó örök ditsősfégre magában foglalta, a' haza Törvényei meg-rontáskor, a' Királyok ellen való állásra örökös hatalmat engedett, maga uralkodásának különös reczésével, és az országnak Főbb Rendeinek kényszerített meg-edgyezésével, gyalázatosan el-törölték; és noha a' Királyok szabad választásában, és azok ellen való állásban lévő szabadságnak el-vételén kívül, Hazánkban minden egyéb Törvényeit, a' felül irt Királyi hitnek önként való értelmével, hogy meg-állják, s' szentül

meg-

meg-tartják meg-esküntenek ; útát tsinálván mindazonáltal akarmelley nehéz és képtelen dolgokban való bátorkodásra, Hazánk törvényeinek minden igazságit, minden meg-külömböztetés nélkül szabad szakálrapusztították, távúl legyen minden gyűlölség és negédség, méltán és igazán panaszoljuk.

3. Fajdalmas dolog nyilván, ez *Mársal* tárfalkodó Nemzetnek, a' ki végtelen munkájival, vérével, és költségeivel, minden ellenségek ellen régi időtől fogva ditsiretessen őltalmazta az egész Keresztyénséget, hadi méltóságából le-vetkeztettetni, és annak idegen Nemzetre, az hát megé vettetett Magyarai Virtusnak meg-tsúfolásával, a' Haza nyilván való Törvényei ellen, 's nevezetesen a' *Királyi Diplomának* 4^{dik.} *Része*, melly az 1658. *Eszttendei*, 1. *Articulusban* foglaltatik, és a' 10. 11^{dik.} 1608. *Eszttendei*, úgy az 38^{dik.} 1659. *Eszttendei Articulus* ellen, olly közönséges véle való éléssel ruháztatni, hogy alig láthat valaki, egy vagy két Erőtségben Magyar Fő-Tisztet; és így el-vetettetvén a' fel-

lyebb

lyebb mehetésnek alkalmatossága, a' maga Hazájában számkivettetett Hazafiának, hogy idegen járom vettetik a' nyakában, (s' ki fzenvedhetne ezeket?) tsak fohászkodunk.

4. Mindenek tellyesek ez Országban meg-zavarodással, meg-ujtattott az utalkodás ábrázattya, és az ország minden dolgainak tsak intéssel parantsolásképen való igazgatását az Udvari Tanács negédefsen magának tulajdonítja, és végre az Ország Fő-Rendeinek minden tanácsa ki-rekesztetvén, mind azok valamik az Ország közönséges állapotát nézik, kiváltképen, tiltván azt a' Haza rendelései, nevezetesen 3^{dik.} *Része* a' felül irt diplomának, az 1681. *eszt.* 4^{dik.} az 1655. *eszt.* 50^{dik.} és az 1659. *eszt.* 14^{dik.} *Articulusban*, (a' mint erre bizonyosság a' minapi hírünk nélkül lett *Károlyi* frigy - kötésnek tractája) mi felőlünk, mi nálunk nélkül végeztetnek.

5. Ki volna, ezeken felül, a' ki nem tudná az Udvari *Camarának* szabados utalkodását? az egeket verik a' siralmok, és az Isten bocsfzú-állásáért esedeznek az Arvák s' az Özvegyek. Irtozik az el

me, tsak az egy újonnan kerefett, Ti olyan jószágoktól, melyeket fok száz
 rannusi Tanáttsal képzelt Igafságnal Esztendőkkel ez előtt a' Török biroda-
 emlekezetire-is, melyet noha az Ország lom alatt-is szüntelen békeséges biráfsal
 Vármegyéire ki-adott végezés szerin birtanak, tsak egyedül a' Töröknek a'
 egyszer el-engettenek, és semmi tör Házából való ki-űzetéséért, mellyel a'
 vényei a' Hazának soha helyben nem Király maga hiti szerint tartozott, az
 hattanak, ugy az igaz lelki-ismérettel igaz földes Urak meg-fosztassanak; és
 is hogy meg nem egyezett, s' meg sem attúl a' mellyel magokat s' jószágokat
 egyezhetett, felette nehéz okok mu az ellenség ellen való jeles szolgálatok-
 tattyák, mindazáltal ennek a' Mam kal, vérekkal s' végetlen költségekkel
 mon hallatlan Keresetinek modgyával, akkoron-is óltalmazták, meg-fosztattat-
 fokféle ki-gondolt szin alatt, meg-ron ván Keresztyén Király alatt, rút járom
 tatván a' Királyi fogadás, mennyi kárt alá vettetésének. Semmit nem hasz-
 tettenek, nagy része az Országnek tör nált itt az okoskodás, és a' könyörgés;
 vényes Uraitúl el-vétettetvén, és ide sőt inkább uraságokat formálván szél-
 gen Nemzetnek adattatván, a' második lyel, a' Papi-Rédek a' Világiakkal együtt,
András Király Decretumának 26^{dik.} és Vlad a' minden Nemzeteknek Törvényjei el-
dislaus Király 5^{dik.} Decretumának, 10^{dik.} len, minekelőtte idéztettének
és az 1599. Eszt. 31^{dik.} Articulusnak ér meg-sententiáztattanak volna má
 telme ellen, félre tétettetvén az Haza győztettek, és jószágokból ki-
 érdemes fiai, nyilván vagyon. Bizony tettek valának, nem-is volt egy
 semmi nem volt ennél méreg boszízú tra; hanem, hogy minden tanát
 ra valóbb, a' Magyar Nemzet elméjé- Nemességnek az Országból való
 nek-is az Austriaiaktul el-idegenítésére zetésére, eskűttenek volna egybe
 alkalmatosabb, és a' közönséges igaf- zonnyal el-hinnénk. Innē meg-lanc-
 ságtul idegenebb dolog, mint hogy az tattatván, és az újonnan kerefettje
 olyan

ságnak fel-váltására kényszerítettén fol-
Vármegyéi az Országnak.

6. A' Parantsolat szerint való iteletel-
bé-hozattattanak, és a' törvények szá-
badságának rontására fel-nyílt uttal bé-
rohantanak: mellyek noha az Ország-
nak világos rendelkezésivel, ugymint 1603.
*Eszten. 12^{dik.} 1618. Eszt. 14^{dik.} 1638.
Eszt. 26^{dik.} és 1649. Eszt. 41^{dik.}* és az
Ausztriaiak Királyi hitekkal meg-erősít-
tetett *Articulus*okkal valójában meg-
erősítettettek.

7. Mindazáltal a' tsuffá tétetett Ha-
za lakosi szokatlan törvény folyásával
Országunkon kívül, ellenkeztetvén azt
az 1536. *Esz. 41^{dik.} és a' Királyi diplo-
mák 5^{dik.} része,* melly az 1659. *Esz. 1^{dik.}*
iculusban tétetett, Leveleiknek
ozására s' igazságoknak meg-bi-
tására citáltattatván, nem tsak
s' a' dolognak érdemét gyakrab-
lúl mulo költséggel terheltette-
nem végezetre az Udvari Ka-
is egyszer s' mind Biróságot s'
perességet-is viselvén helytelenül
1681. *Esz. 2^{dik.}* ellen, 37. *Articulus* ellen,
mind

mind felettéb való nagy károkkal, jó-
szágok el-tserelésére kényszerítettettek,
mind felre tétetvén az Ország rendes
Törvénj széke, és Birátsak a' Királyi Fi-
scus vélekedése szerint itiltettek-meg,
ujjabb 's meg ujabb vendégek érkezvén,
ottan ottan az Országban, nem egyebet
kell vala hallanunk amaz szomorú *sen-
tenciánál: Költözzél-el régi lakos!*

8. Fohászkodik a' Kunok 's Jászok
Királyi ditsősséges *Privilegium*okkal
ékesített régi Szabadsága, melly lába
alá vettetett a' Német Nemzet szokar-
lan Uralkodásának, és hogy az iga alól
ki-szabadittassék alattomban szüntele-
nül fohászkodik.

9. Fohászkodik hasonlóvan a' maga
igafságiból le-vezetett Magyar Ká-
mara, és midőn a' mindenek körül va-
ló igaz rendelkezés hatalma hogy nagy meg-
utáltatásával az Udvari Kamara által
tőle el-vétetett arról panaszol; a' Tör-
vényeknek világos meg-rontatását,
mellyek az 1622. *Esz. 18^{dik.} az 1647.
Esz. 146^{dik.} és az 1681. Esz. 31^{dik.}* *Ar-
ticulusokon* fundáltatnak, és az egymást

értéft helyben hagyván, az egymástól való függést nyilván ki-rekesztik, méltán fájlallja.

10. Mint vádollya az Istennek szólgáloja a' Természeti is maga az Udvari Kamarának mondhatatlan fősvénységét, mert noha az Isten ritka kegyelmességéből az országban el-fogyhatatlan bőssége van a' Sónak, mindazáltal azt olly drága áron adatta, hogy már nagyobb része az Ország lakosinak mindennap sórtalan kenyérrel élt, el-vétettetvén a' szabad kereset, és a' természetnek ez jó-téteményétől a' lakosoknak meg fosztatása nagy gonofzság nélkül nem leher.

11. El-kerüllyük a' koronához tartozandó jószágoknak el-idegenittetését, melly tiltatik az *Uladislaus Király 7^{dik}. Decretumának 2^{dik}. Articulusában.*

12. Az Országban a' meg-kettőztett harminczadokat.

13. Az Arusbóltoknak meg-árendálttatását.

14. Tsak egyedül az el-vifelhetetlen *Portio quantum*ának szedését vévését hozzuk-bé igaz fájdalommal. Oh! melly bő

bő *materiája* jó-ki ebből a' szomorúságnak! Mert a' midőn a' szabad rendelés negédeségét magának vette az Udvar, nagy Milliok summáját vetvén az Országra, noha a' szabad Ország szabadsága, az egész Ország gyűlésén kívül semmi adó szedést nem enged, azt bizonyítván a' *Mátyás Király 3^{dik}. Decretumának, 1. Articulusa*, a' honnan olly nagy s' meszsére való maradékink által-is meg-firandó romlása következett a' Hazának, hogy virágzó és ritka gazdagságokkal bővölködő állapotja után édes Hazánk-nak nem láthatunk egyebet régi bóldogságának szines árnyékánál. Nehéz ki-mondani, hogy a' szegény kőtség ki fogyván minden értékéből, a' honnan fizethessen, fokféle kétségben esett, bizonyos dolog hogy némellyeknek fel-akasztani magokat, némellyeknek Török szolgálattyával könnyíteni állapottyokat, némellyeknek hallatlan példára Feleségeket az *Executor*oknak, gyermekeket a' Törököknek zálogban vetni tetczett. Oh! szabad Nemzet által el-szenvedhetetlen kegyetlen szolgálat! Hogy lágyabb sorsa volt

volt az Uralkodó Hold birodalma alatt az Ország népének, most is emlegeti, és hogy az Ausztriaiaknak egy esztendei fanczoltatása a' Töröknek adott ötven esztendei fizetéssel, felette meg-egyeztett köz írás által meg-bizonyított. Nem-is forrott ki az Ausztriaiaknak ez kegyetlen kívánsága, valámig az Ország minden Rendei ellen egyaránt nem kegyetlenkedett. A' Pap Urak, Fő-Rendek, Nemes Emberek, és a' szabad Városok, adó fizetés alá rekesztettek; és noha meg-biztattatott az Ország az utolsó fizetés végső esztendejének már jelen lételevel a' Köz válaszokban a' gyakran meg-jelentetvén; de midőn az illy nehéz és el-vifelhetetlen adózás terhe semmiképen meg nem szűnt; sőt naponként az igiret ellő mesterségesen nevedett, új fizetés neme *Accisa* formáltatott, a' hadi *executio* uralkodott, tömlőczőzés veretetés támadott, az Országban alattomban a' sohajtás szaporodott, azokbula' dolognak nyilván valósága azt bizonyította, hogy könnyű a' következés, mellyel a' szabad nyakra a' szolgálatnak örökke való jármát akarják vetni.

15. Mikell több? Az Ország rendes Itiletei, mellyek a' Királyi hit, és az haza Törvényei szerint minden Esztendőben szoktak lenni mind eltöröltettnék, mind szokott idejekben, ötven esztendő alatt is (a' mint az Oktavák) nem folyhattanak, melly-is bizonyos veszedelmére vala az Orzágnak: Bő magva nőtt ebből a' zűrzavarnak, meg-rontattak a' Törvények, meg-újittattak a' per folyások, következtek a' ragadományok, nőtt a' hatalmassabbak szabadsága, meg-nyomortattak az árvák, fel-prédáltattak az özvagyek, és midőn a' Haza lakosinak a' magok Törvényével való élés meg-nem engedtetett, sem az ideg bíróságot könnyen be-nem vehették, mindenek tövel hegygyel egyelettnék őszve, számkivettetvén az igazság.

16. Kitsoda az, a' ki előtt titok volna a' Religionak (Isteni tisztettnék) megháborításának szines fogása. Bizony a' vallás háborgatása mellyet mind az Ország's mind az Imperiumi törvények helybē hagytnak, hogy azzal a' meg-rontatott Haza szabadságát tsufoalhassák, a'

személy válogatás nélkül meg-nyomottatott Csehek példájával régi szokott dolga az Ausztriaiaknak a' köz-mondásként: *El-öszlatnak a' nagy vizek, 's patakokká lesznek*, és ekképen széllyel szagatván a' haza nagy Rendeinek elméjüket, midőn a' vallás színe alatt az egyenlenségnek magvait hintik, alattomban ereje el-fogyattatván, tapasztallyuk az Országnek romlását. Bizonyságok erre a' magok idegen nyelven szóló Papjok ellen panaszló fok prédikáló székek, és a' kívül valóknak az 1681 *Eszterdei 27^{dik.} Articulus* ellen engedtetett gazdag óltárok, kiket midőn csak a' Pompás jó-vedelemre vágynak, a' Magyar Nemzetnek lelki építése nélkül el-foglalt a' hanyatt fekvő tunyaság.

17. Az Ausztriaiak gonosz kívánsága alá vettetett Hazánk Törvényei hevernek, és hajdani arany szabadsága az Ország gyűléseinek egy Udvari tanácsnak udvarol. Az építésnek micsoda tovább való reménsége van, el-romolván a' fundamentum? *A' kegyetlenség úttjának nevelésére bizony nints semmi bizonyosabb jegy,*
mint

mint a' szabad Országnek közönséges Ország gyűléseitől el-vonattatni. Innen nőtt a' nagyobbakat tselekedni mérészlő telhetetlen szabadság, és valamit magános tanátsal el-rendeltenek, az leg-főbb törvény erejévé vált a' kételenesek előtt: Semmit sem hattak el-próbálatlanúl, hogy e' gazdag ragadományban örvendezhesen, az Ausztriai hatalom.

18. Rá vetetté azért az Országra a' *Dicafterium*okat az Ország gyűlései helyett, mellyek által midőn a' Haza lakosait maga tettezése szerint igazgattja, meg-íllheti az igaz Biró, hogy nints egyéb hatra a' szabad Országban, hanem a' magános tettezés szerint való gazdai hatalmas Uralkodás.

19. De mit mulatozunk ezekben tovább? Ki atták az Ausztriaiak ez Nemzetről nyilván való bizonyóságit hamis tanácsoknak, midőn ez előtt négy esztendővel az Országban kívül őszve híván törvénytelen módon az Ország Fő-rendeit több fok s' nevezetesen ez illy *punctumok* kívül: Hogy tudni illik a' jövőn-

dó szüntelen való ádozás módja. a' felől irt hogy már Ország gyűlése által találattasék-fel. Az alább való Nemesség parafzti állapot alá vettettefsék. A' fellyebb való pedig, a' szabadság szorofs rostélyai-val, az Ország fundamentumos törvényei ellen (melly törvények minden Rendeknek ugyan azon egy szabadságot tulajdonítanak, hogy abban nagyobb s' kisebb nem lehet) meg-határozattasának. Az Ország szokott törvény folyása tovább, az Austriai Törvény szokatlan folyására vonattasék, Hazánk szabadságának meg-tapodásával, ki-mutatták. Be-gyönyörű szép szentsége ez, a' Királyi hitleveleinek!

20. Ally elő annakfelette te-is, az Országban való örököségnek fel-állítására taláztatott út, *Eperiesi mészárlás*! Gyászolnak az Özvegyek s' az árvák megfosztattatván édes szüléjektől. Elszedettek a' *Gabiusoknak* főbb fejei, és sokaknak ki-ontatott ártatlan vérek az Abelével együtt az egeket verdesfik. De még fints mértéke az Austriaiak ennyi kegyetlenkedésének, még sem elégedett.

dett-meg fokaknak vérével, s' nem nyugodott mind addig.

21. Valamig az ő Uralkodása gonosz kívánságának be-töltésére, a' mi vérünket-is más nyolczvankét Hazánk főbb tagjaival, kik nevek szerint regisztráltak, s' hasonló kegyetlenségre rendeltetnek szomjúhozva né kívánta. Magános külön való életet éltünk az Országban mi szabad Fejedelmek örököse, és edes Hazánknap nyugotra rohanádó állapotját könyves szemmel gyakorta nédegeltük, és midőn bátorságos lelki ísmérettel mindē változást tőlünk tavúl lenni itilnénk, és semmi következő gonoszt elmebéli gondolattal sem gyanithattunk volna. Ime hirtelen az Austriaiak Hazánk Főbb-Rendeinek el-törlése felől való tanácsokból, el-múlatván az 1613. *Eszten-dei* 34^{dik}. *Articulus* értelme szerint a' szokott idézést, vigyázatlanúl lévén megfogattattunk, és félre tétetvén személynünknek minéműsége, sűrű őrizettel körül-vétetettvén, szorofs tömlőczi ocsmányságban rekesztettettünk. Irtozik elménk annyi és olly fok gonoszinknak

emlekezetitül-is, mellyekkel (bizonyosság az Isteni Felség) az egész világ előtt nyilván leendő ártatlanságunk az Ausztriai kegyetlenség által szörnyűképen vesztegettetett. Vádoltattunk a' Királyi Felséget fertő halálos vétekkel, Tanuknak hitetlenségét fogadták ellenünk, jutalmat ígirték Rab Tárfainknak, latrul magyarázták leveleinket, és végtelē törvényekkel meg-tiltatott parantsoló itilletet, ki-zárván a' rendes törvény folyást hitetlenül, rendeltenek ellenünk. Mi volt hátra a' mit kellett tselekednünk? Hazánk törvényeinek illy nyilván való romlása között, és a' régen el-rejtett szivbéli dühősség által ártatlan életünk ellen leselkedő bizonyos veszedelem között? Meg-szabadított bennünket Daniellel az Isteni jószág az Oroszlánnak fel-tátott torkából, és az undok rabságból, tsudálatos szabaditással ki-hozván bátorságos rév partra vezérlett. Távul letünkben azért ellenünk olly tökéletlenségekkel s' az igazságtul olly idegen vádlásokkal tellyes hamis *sententia* mondattatott, hogy az azt meg-fontoló s'

meg

meg-visgáló igaz Biró előtt, annak a' gonosz elméből származott alkalmatlan itilletnek hamissága nyilván való legyen. Meg-vállja ezt azon *sententiának* vége felé egy szakasz, midőn a' törvény erejéről *szerrint* (a' mint ott írják) az *Ausztriai Fejedelem*, nem volt köteles a' mi ellenünk való per folyás indítására azt mondja. Ugyé hát? fel-öldoztatotnak itili magát lenni a' Törvény alól? Minden ellenkezőt kiáltanak ezzel az Ország törvényei, s' a' Király esküvései, és a' Királynak hogy a' haza Nemes Tagjait izokott Törvény folyása kívül meg-sententiázza, arra semmi hatalma nintsen, a' felül elő számlált 1536. *Eszk.* 41^{dik.} 1687. *eszk.* 6^{dik.} és a' *Tripartitum Decretumnak* 2^{dik.} *Részének*, 5^{dik.} *Titulusa*, világoson beszélik. De nem tiltotta - meg a' szemérem a' megemlitett itilletnek más szakaszában, azt is ki nem mondani, hogy: *A' Királyi Fiscus pert formált ellenünk.* Szűkebben! Ártatlansággal bátorkodó fejet hajtortunk hazánk törvényének, és (a' mint a' Császárnak ő Felségének irott utólbi Levelünk igaz párjaból meg-láthatni) azt kíván-

kivántuk egynéhányszor, hogy szokott folyása szerint szolgáltassék ki az egy igafság. Semmi tekinteti nem volt itta' Törvénynek, a' gonoszúl fel-indúlt Fejedelem elméje meg-lágyítására; melly, noha az 1687. *Eszterdei, 6^{dik.} Articulus-ban* ezen szóval azt mondgya, hogy *ha történnék ezután, hogy a' haza lakosi között valakik haláloson vétenének, az arról rendelt törvényeknek módgya szerint, és az azokban fundulandó Rend szerint kell azok ellen procedálni*: Olly távol van pedig attúl az, hogy ez új rendelkezésnek tenének eleget; sőt inkább az idegen törvénynek és per folyásnak alkalmatlan keménységének fel-vételére kényszerítettünk, a' Királyi hitnek el-felejtésével. Mi lehet még-is a' mi dolgunk ártatlansága meg-bizonyítására nyilván valóbb? mint hogy a' hasonló hamis vadlátszal velünk meg-egyezők minden halálos bűn nélkül valóknak találtattanak, meg-igazítottanak, s' szabadon el-botsáttattanak; mert hogy illy nagy próbájú dolgot csak egy magános személynek traktálni nem lehetett, az értelmes okof-

ság

ság mutattja: *Számkivettetésben van ott az igafság, valahol az elmének eleve bé-vett dübösége uralkodik. Ele gókáig jadcso-* doztanak megédeséssel ki-terjesztett vitorlái az Austriai birodalom hajóinak, valameddig a' mi nyomorúságinkban bujálkodó folyásit az Ur Isten boszú állásának igaz örvénye eleve el rendelt viszontagságos nyomorúságnak habjaival el-nem borította. Nem akarja az Isteni irgalmaság, tovább ezt az Országot az Austriaiaknak tolvajlására kitétetettnek lenni, midőn mesz szére való maradékinkhoz-is példás irgalmaságával bennünket az ellenünk el-gondolt veszedelem alól meg-szabadítván, és már a' külső Fejedelmek jó-akarattya által, az Ország belsőbb részeiben behozván igaz fegyvernek hadi Vezérévé lenni akart. *Igy van a' természetüül rendelve, hogy a' Magyarok Nemes elméjek el-nem szenvedhetik a' boszúságot, és a' szabadságban született Haza szabad tagjai szolgai állapot alá vettettetvén nehezebb dolognak tartják azt a' keserű halálnál.*

D

Nyil-

Nyilván való legyen azért a' Kereszttyén Világ előtt a' Magyar Nemzetnek igaz fegyvere, és midőn a' mi ősi szabadságunk ellen lefelkődő Ausztriai házat igaz itélet tétellel fontol-
lyá, jó akarattal és fededelemmel ez szabadságátúl tilalmas és igazságtalan módon meg-fosztatott Nemzetnek óltalmúl jelen lenni vegye szívére. Mi (mert a' maga hitit ennyiszor meg-szögőknek tovább hinnünk nem lehet) édes Hazanknak az Ausztriai járom alól való ki-szabadítására, *melly mindeneknek minden szereteteit együvé foglallyá* életünket javainkat 's útolso csepp vérünket-is önként fel-szentellyük, és hogy e' fegyver fogásunkban nints semmi negédségünk nyerekedésünk 's magános ditsőtségünk, az Isten előtt, a' szent Angyalok előtt, és a' Kereszttyén Világ előtt, józan jó lelki-ismérettel közönségesen nyilván valóvá tesszszük. Hadakozik értünk (Istenben vetvén vas matskáját hajónknak) az ég, és nem tulajdonitván e' nyomorúlt
Nem-

Nemzetségnek közönséges bűneit, midőn ennyi gonoszok közt habzó hajóját igaz igyűnknek a' tovább való előmenetelnek széles tengerére botsá-
tyuk, az Isten gongyavifelésének böl-
dogító szelei által, régi bölökságá-
nak bátorságos Révpartyára el-vezertli,
és immár valahára az örökké való
csendességnek diadalmaskodó
örvendezésével meg-
koronazza!

*Költ Munkátsi Vraságunkban lévő
Taborunkban hetedik napján szent
Iván havának, Exer hét száz há-
rom esztendőben.*

P A R J A

A' fellyebb elöl hozott Manifestumban említett s' bé foglaltatott Levelnek e'következő Rend szerint vagyon.

HOgy ha a' mindeneket teremő s' igazgató Isteni nagy Felség is az elnyomattattaknak Szabadságot engedett arra, hogy őtet mind alkalmatoson, mind alkalmatlanképen meg-szóllithassák, én is miért méltán ne itiljem azt hog' Felségedtől mint ennyi Népeknek Nemzetségeknék Földi Istenétől nékem-is van arra szabadságom. Midőn e' fíralmas rabsággombúl már harmadszor írő alázatos Levelemet, mindeneket bizony elő-hozattattaknak hinnék lenni, ha állapotónak változása szavaim újjabb elő-mondására, és újjabbaknak beszéllésére né szolgáltattának alkalmatosságot. Mert hátodik hónapja múlt-el, a' miolta étzakai időben, ajtómat bé-rontván, ágyamat a' vitézlő rend körül vévén, személyemnek minéműségét hátra vetvén, Feleségem viselő állapottyát nem gondolván, Hazánk *Privilegium*nak szétségét semmibe tartván,

ván, e' nyomorúlt rabságra ragadtattam; Huszon négyedik hete, a' miolta ide hozattatván olly nyomorúlt fors alá vettettem, hogy az időt inkább mondhatom bádgyadozással mint élettél töltöttem: mert ide jövetelē után, tömlőtzi undokságban rekesztetvén, éjjel nappal fohaszkodván számot vöttem ártatlan lelkem ismémentitől, mind addig, mig-őrizőim, elérkezett számvendőim eleiben vittének, kiknek meg-felelnem, nem hazám törvényéhez való kötelefségem kényszerített engemet, hanem a' Felséged parantsolattya. El-ámultam, hajam fel-borzadott! (*hogya' Poëta-val szóljak*) annak a' Királyi Felségnek meg-fértése bűnével, hogy vádoltatni hallottam; magamat, kit nem tsak ugy mint kegyelmes Királyomat; hanem mint irgalmas Atyámat is imádnom, okofságómmal élhetésemmel együtt, öntött belem természetem. El-ámulafomat inkább nevelte annak az én vádlómnak s' ellenem való Tanúmnak hitetlensége, kit fok féle módon kellett volna hozzám kötelezni a' háláadatozságnak. Nem hozom itt elő leveleim.

nek hamis magyarázattyát: mert azok arant való igyekezetemet Felségednek eléggé meg-magyaraztam; *Confessari-um* levelét halgatással el-fedezem, a' Keresztyenség közt talám hallatlan szókáissal. Rab Társaimnak jutalom igitett, hog' ellenem vallyanak. El-kerülöm annyi *punctumok* hamisságit, mellyeket fok Tanuk hitivel olyyaknak lenni meg-erősitek, arra ajánlom magamat, hogy a' következő szembe hozásnak napjára rövidebb általutam lehessen. Ez az kegyelmes Uram! a' mi az én ennyi fok igaz fájdalommat meg-újjította, hitemnek s' esküvésemnek mellyel kínálkodtam a' haza nyilván való Törvénye ellen való meg-vetését ma-is fájlalom, és hallatlan ki-fogásokkal elébbi állapotomra visszsa vitt. Ezek mondom azok a' mellyek engemet vagy akartam vagy nem, az igazságnak ennyi ideig várása s' kérése után kényszeritettek a' szabadulás keresésére. Rettentettek engem Hazánk Törvényeinek hátra vettetési, fanyarú rabságom, hitemnek meg-vetése, az ellenem való Tanuknak igit jutalmak, ellen-

ellenségem hamis hitűségének hallatlan gyalazattal engettetett szabadsága, az 1618. *Esztendei*, 14^{dik.} 1608. *Esztendei*, 14^{dik.} 1603. *Esztendei* 11^{dik.} 1536. *Esztendei* 34^{dik.} 1649. *Esztendei* 11^{dik.} 1687. *Esztendei* 6^{dik.} *Articulufokkal*, ellenkező és az el-múlt példákkal valóban szomorú parantsoló itélet tétel, olly szoros őriztetetése, hogy szerelmes Feleségemmel való beszélgetésre sem nyerhettem szabadságot; Meg-halgattatásom s' meg-itiltetése elött lett joizá-gim el-foglaltatása, vittének engem boldogtalan számkivetterett Ember állapottyára. Mert amaz rettenetes és igaz Birónak az én Idvezítőmnak Itilő széki elött mondom s' eskűszöm, hogy én nem szaladok Magyar Ország mint hazám igazságának Törvény széki elött, melly elött igyem oltalmára való készségemet ajánlom, hanem azoktúl félek, a' miket fellyebb Felségednek alázatosan jelentettem. Szabad légyen hát nékem azt a' kegyelmességet meg-probálnom, mellyet a' Királyi szent fogadás igazsággá változtatott. Felsé-

Felségednek mint nyomorultak vigasztalásának, Arvának Attyának hagyományos szerelmes Feleségemet, és gyenge Magzatimat, siralmas szemeimmel meghajtván térdeimet, azért a' kegyelmességet könyörgök, hogy Felséged ezeket az én hűségemnek s' ártatlanságomnak zálogjait az Istennek irgalmaságaiért és Idvezítőnknek idvességés sebhelyeiért vegye - be kegyelmességének ölében: és engem szegént, ki a' Földnek minden Készeiben, mint e' világnak és a' szerentsétlenségeknek tengerében habozót, leg-hivebb s' ártatlan szolgáinak laistromából ki-nem törőlvén, az én Hazám Törvényei szerinszolgáltatván ki az igazságot, vigyem régi kegyelmességének Revpartyára, ki-számkivettetésem-,
ben-is, maradok
koporsóig,
&c.

